

Oponentní posudek magisterské práce

Název práce: **Uplatňování církevní politiky prostřednictvím státních institucí v letech 1948-1989**

Autor: **Bc. Tomáš Faber**

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Veber

Oponent: Ing. Zdeněk Demel, Th.D.

Formální stránka:

Předložená práce čítá 95 stran textu, 2 strany seznamu literatury, 1 stranu se seznamem archivních pramenů, 2 strany seznamu použitých zkratk a 23 příloh převážně archivních materiálů na celkem 67 stranách.

Co je třeba nejprve autorovi vytknout, je neúplný název magisterské práce: není totiž uvedeno, o kterou zemi se jedná. V práci je 222 odkazů na literaturu formou poznámek pod čarou. Dlužno však říci, že by jich mělo být více, protože někde odkazy chybí, např. na str. 28 a 32. V pozn. č. 6 na str. 10 chybí údaj o tom, o který KNV (jeho fond) se jedná. Grafická úprava práce je dobrá, ale vyskytují se překlepy (např. na str. 22 místo zkratky SPVC dvakrát špatně uvedeno SPCV, na str. 57 je špatně uveden název jednoho z kněžských dokladů: místo „celebret“ píše autor špatně „celebrit“). Na celé řadě míst autor používá dvojí psaní slova: „konzistoř“ i „konsistoř“, i když nejde o citaci historických dokumentů. Na str. 81 je špatně jméno biskupa Vojtaššáka (správně), nikoli „Vojtašák“ a na str. 85 nahoře je nejasný text. A ještě je třeba upozornit na to, že místo toho, aby byly celé pasáže některých archivních dokumentů uváděny v průběžném textu, měly být celé uvedeny v příloze (např. na str. 58-59, 61-65).

Jazyková stránka:

Práce vykazuje dobrou gramatickou úroveň a dobře se čte.

Obsahová stránka:

Práce je rozčleněna do dvou kapitol, z nichž ta první, rozsahem menší, nese název „Působení státu na církevní struktury na celostátní úrovni“ a ta druhá, větší, se jmenuje „Církevní a státní subjekty zúčastněné na realizaci státní církevní politiky“. Autor nezapomněl zdůraznit, že prvním činitelem v církevní politice na celostátní úrovni byl vždy ÚV KSČ, kde se tvořila vůbec celá československá státní politika. Odtud vycházely direktivy k podřízeným institucím. Z nich historicky první byla církevní komise Akčního výboru Národní fronty (AV NF), dále následoval Státní úřad pro věci církevní (SÚC) od svého založení v říjnu 1949 až do zrušení v roce 1956, kdy jeho roli (do r. 1967) převzal církevní odbor Ministerstva školství a kultury (MŠK). Od roku 1967 spadaly církevní záležitosti pod Sekretariát pro věci církevní při Ministerstvu kultury a informací (SPVC MKI). Po federalizaci československého státu začátkem r. 1969 nově zajišťovaly *provádění* církevní politiky národní vlády, resp. sekretariáty pro věci církevní ministerstev kultury až se pak federalizace na úrovni církevní politiky projevila tím, že od r. 1971 koordinoval celostátní církevní politiku SPVC při Úřadu federální vlády.

V druhé kapitole své práce věnuje autor pozornost uplatňování církevní politiky v českobudějovické diecézi. Ukazuje nejprve, jak to vedlo k omezování působnosti biskupa Hloucha po dosazení zmocněnce do konzistoře v červnu 1949 až nakonec k jeho odstranění mimo diecézi v březnu 1952. Ten se mohl ujmout vedení diecéze znovu až v červnu 1968, ale po srpnové okupaci zanedlouho znovu zažíval represe normalizované církevní politiky až do své smrti v červnu 1972. Po dobu internace biskupa Hloucha a po jeho smrti, kdy českobudějovická diecéze neměla biskupa až do března 1990, spravovali diecézi kapitulní

vikáři. Nejprapodivnějším z nich byl ten první, Josef Buchta. Pak následoval Antonín Titman, potom Miloslav Trdla a nakonec dodnes žijící Josef Kavale, který, viděno očima církve, byl z nich nejlepší. Vůči nim prosazovali státní církevní politiku hlavně zmocněnci na konzistoři (roku 1966 byli zmocněnci z biskupství spravovaných kapitulními vikáři odvoláni) a krajský církevní tajemník. Autor ukazuje pomocí archivních materiálů, jak jednotliví kapitulní vikáři v tomto ohledu obstáli. V dalším pojednání zde autor věnuje pozornost jednotlivým postavám zmocněnců na konzistoři a též jednotlivým krajským církevním tajemníkům. Díky tomu, že autor bádá též v ústředních archivech v Praze, v Archivu Ministerstva vnitra a v Národním archivu, získal cenné informace k ucelenějšímu pohledu na zpracovávané téma, které ve Státním oblastním archivu v Třeboni k dispozici nejsou.

Shrnutí:

Předloženou magisterskou práci považuji za zdařilý příspěvek k dějinám českobudějovické diecéze v období 1948 - 1989.

Závěr:

I přes uvedené nedostatky považuji práci za velmi dobrou a doporučuji ji k obhajobě.

V Českých Budějovicích dne 23. května 2008.

František Jelínek